

Sygn. akt VII U 750/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2022r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2022r. w W.

sprawy T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.

o zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.

z dnia 12 marca 2021 roku, nr (...)

z dnia 12 marca 2021 roku, nr (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od T. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

T. S. w dniu 28 kwietnia 2021r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia 12 marca 2021r., nr: (...) oraz od decyzji z dnia 12 marca 2021r., (...), wnosząc o wstrzymanie ich wykonania oraz uchylenie lub zmianę w całości lub w części i prawidłowe rozliczenie wpłat dokonywanych do organu rentowego. Ubezpieczona wskazała na:

- przedawnienie co do kwot głównych i odsetek za lata 2015-2016, a więc w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 1.380,32 zł i odsetek w kwocie 510 zł oraz w zakresie składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 2.815,31 zł i odsetek w kwocie 1.061 zł;

- bezprawne naliczenie składek za okres od marca 2020r. do maja 2020r. na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 1.087,02 zł i odsetek w kwocie 73 zł oraz na ubezpieczenia społeczne w kwocie 683,07 zł i odsetek w kwocie 46 zł, podczas gdy jej odwołanie od decyzji odmawiającej zwolnienia ze składek ZUS na podstawie tarczy antykryzysowej nie zostało rozpoznane przez sąd administracyjny;

- naliczenie odsetek za okres od dnia 10 marca 2019r. do dnia 26 kwietnia 2021r., w sytuacji gdy pracownik ZUS R. A. wprowadziła ją świadomie w błąd doradzając, aby za ten okres nie dokonywać zaległych wpłat do czasu pełnego wyliczenia przez system zaległości, co spowodowało naliczenie wyższych odsetek.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że nie zgadza się z wyliczeniami zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek. Jeśli chodzi o kwoty zaległości za okres od marca 2020r. do maja 2020r, to sprawa została skierowana do sądu administracyjnego, a zatem, wobec wydania przez ZUS nieprawomocnej decyzji w tym przedmiocie, ubezpieczona nie może zostać obciążona składkami do czasu rozpoznania sprawy przez ten sąd. Poza tym wskazane składki nie zostały naliczone w wydruku z portalu (...) lub znajdują się tam zupełnie inne wyliczenia. T. S. podkreśliła, że portal (...), decyzja ani jakiegokolwiek inne wyliczenia nie zawierają informacji dotyczących dokonanych przez nią wpłat oraz sposobu, w jaki wpłaty te zostały rozliczone i na poczet jakich miesiące zaksięgowane (odwołanie z dnia 27 kwietnia 2021r., k. 3-5 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od ubezpieczonej na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy wskazał, że ubezpieczona zgłosiła prowadzenie działalności gospodarczej w okresach od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 8 lutego 2004r., od dnia 1 września 2015r. do dnia 16 czerwca 2016r., od dnia 3 października 2016r. do dnia 13 sierpnia 2018r. oraz od dnia 18 marca 2019r. do nadal, jednakże nie wywiązała się z obowiązku opłacania składek, w wyniku czego na jej koncie powstało zadłużenie.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia składek i odsetek, ZUS podniósł, że zgodnie z art. 24 ust. 5f ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w przypadku wydania przez zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna. Jednocześnie, powołując się na art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład wskazał, że płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, co następuje nie później niż do 10-tego dnia następnego miesiąca dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie. Biorąc pod uwagę powyższe, należne składki za grudzień 2015r. nie uległy przedawnieniu, ponieważ termin opłacenia składki powinien nastąpić nie później niż 10 stycznia 2016r. W tej sytuacji, wobec tego, że ubezpieczona odebrała zawiadomienie o wszczęciu postępowania w dniu 20 listopada 2019r., zaś decyzja została wydana w dniu 12 marca 2021r. i nie stała się prawomocna, to nie upłynął 5-letni termin przedawnienia. Analogiczna sytuacja wystąpiła w zakresie składek za okres od stycznia 2016r. One również nie uległy przedawnieniu, ponieważ termin opłacenia składki powinien nastąpić nie później niż 10 lutego 2016r. Organ rentowy stwierdził, że w tej sytuacji również nie upłynął 5-letni przedawnienia, ponieważ ubezpieczona odebrała zawiadomienie o wszczęciu postępowania w dniu 11 lutego 2020r., zaś decyzja została wydana w dniu 12 marca 2021r. i nie stała się prawomocna.

W odniesieniu do zarzutu bezprawnego naliczania składek za okres od marca 2020r. do maja 2020r. ZUS wskazał, że T. S. w dniu 8 kwietnia 2020r. złożyła wniosek o zwolnienie z opłacenia należności z tytułu składek na własne obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy za miesiące marzec, kwiecień i maj 2020r. Decyzją z dnia 25 czerwca 2020r., numer (...), ZUS odmówił zwolnienia z obowiązku opłacenia ww. należności. W dniu 2 grudnia 2020r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy i zwolnienie z opłacania wskazanych należności. Organ rentowy w decyzji z dnia 10 grudnia 2020r., numer (...), stwierdził uchybienie terminowi do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, wskutek czego wpłynęła skarga ubezpieczonej, która została przekazana do rozpoznania Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu.

Ponadto organ rentowy poinformował, że ubezpieczona w dniu 26 marca 2019r. wystąpiła z wnioskiem o rozłożenie na raty należności z tytułu składek, jednak nie doszło do zawarcia ugody ratalnej. Ubezpieczona w terminie 7 dni od otrzymania pisma informującego o podjętym rozstrzygnięciu nie uregulowała składek bieżących oraz składek za

okres od marca 2019r. do kwietnia 2019r. wraz z odsetkami liczonymi do dnia wpłaty włącznie, co było warunkiem podpisania umowy. Z podobnych względów również odmownie załatwiony został wniosek ubezpieczonej z dnia 20 stycznia 2020r. o rozłożenie na raty należności z tytułu składek. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że wniosek w tym samym przedmiocie z dnia 29 kwietnia 2021r. był w trakcie realizacji w dacie sporządzenia odpowiedzi na odwołanie (odpowiedź na odwołanie z dnia 25 maja 2021r., k. 22-23 a.s.).

W toku postępowania T. S. wycofała w części zarzuty i wnioski, jakie sformułowała w odwołaniu. Podtrzymała natomiast zarzuty: przedawnienia składek za 2015r. i 2016r., przedawnienia odsetek za lata 2015 – 2019 oraz uwzględnienia w wydanej decyzji składek za marzec, kwiecień i maj 2020r., którymi nie powinna być obciążona, gdyż decyzja o ich naliczeniu nie była prawomocna (protokół rozprawy z dnia 12 maja 2022r., k. 138 a.s.; pismo procesowe T. S. z dnia 9 czerwca 2022r., k. 146-147 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. S. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą w okresach: od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 8 lutego 2004r., od dnia 1 września 2015r. do dnia 16 czerwca 2016r., od dnia 3 października 2016r. do dnia 13 sierpnia 2018r. oraz od dnia 18 marca 2019r. (okoliczność bezsporna, a ponadto dokumenty (...), (...), (...) i (...) akta organu rentowego).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. w dniu 31 października 2019r., działając na podstawie art. 61 § 4 k.p.a. w związku z art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zawiadomił T. S. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, na które składały się należności z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od września 2015r. do września 2019r. w kwocie 12.285,43 zł i odsetek za zwłokę w kwocie 1.690 zł,

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od września 2015r. do września 2019r. w kwocie 11.644,73 zł i odsetek za zwłokę w kwocie 1.861 zł (zawiadomienie z dnia 31 października 2019r. - akta organu rentowego).

Ubezpieczona odebrała powyższe zawiadomienie w dniu 20 listopada 2019r. (potwierdzenie odbioru - akta organu rentowego).

Organ rentowy w dniu 23 stycznia 2020r., działając na podstawie art. 61 § 4 k.p.a. w związku z art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zawiadomił T. S. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, na które składały się należności z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od października 2019r. do grudnia 2019r. w kwocie 645,12 zł,

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od października 2019r. do grudnia 2019r. w kwocie 1.026,96 zł (zawiadomienie z dnia 23 stycznia 2020r. - akta organu rentowego).

Ubezpieczona odebrała wskazane zawiadomienie w dniu 11 lutego 2020r. (potwierdzenie odbioru - akta organu rentowego).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. w dniu 12 marca 2021r. wydał na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, dwie decyzje. W decyzji o numerze (...) stwierdził, że zadłużenie ubezpieczonej z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi 28.988,13 zł, w tym z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2015r. do września 2019r. - 11.974,62 zł i z tytułu odsetek za zwłokę - 2.915 zł,

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2015r. do września 2019r. - 11.162,51 zł i z tytułu odsetek za zwłokę - 2.936 zł.

Natomiast w decyzji o numerze (...) organ rentowy wskazał, że ubezpieczona jest dłużnikiem w związku z nieopłaceniem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji w łącznej kwocie 1.839,08 zł, w tym z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od października 2019r. do grudnia 2019r. - 645,12 zł i z tytułu odsetek za zwłokę - 65 zł,

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od października 2019r. do grudnia 2019r. - 1.026,96 zł i z tytułu odsetek za zwłokę - 102 zł (decyzje z dnia 12 marca 2021r. o numerach (...) i (...) - akta organu rentowego).

T. S. w dniu 8 kwietnia 2020r. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. wniosek o zwolnienie z opłacania należności z tytułu składek na własne obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy za miesiąc marzec, kwiecień i maj 2020r. Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy w decyzji z dnia 25 czerwca 2020r., numer (...), wydanej na podstawie art. 31zq ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w związku z art. 83 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, odmówił ubezpieczonej zwolnienia z opłacania ww. należności. Następnie T. S. w dniu 2 grudnia 2020r. wniosła o ponowne rozpatrzenie sprawy i zwolnienie z opłacania wskazanych należności. Organ rentowy w dniu 10 grudnia 2020r. wydał decyzję numer (...), w której stwierdził uchybienie terminowi do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy o zwolnienie z opłacania należności z tytułu składek. Ubezpieczona złożyła skargę, która przez Wojewódzki Sąd Administracyjny została oddalona wyrokiem z dnia 15 października 2021r. (okoliczności bezsporne, a ponadto: skarga z dnia 27 stycznia 2021r., k. 8-11 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach organu rentowego. Dokumenty te, w znacznej części pochodzące od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie były kwestionowane przez ubezpieczoną, zostały więc ocenione jako wiarygodne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie rozważań należy wskazać, że wobec treści dokumentów przedstawionych przez organ rentowy oraz z uwagi na stanowisko ubezpieczonej, nie budziło wątpliwości, a także nie było kwestionowane przez ubezpieczoną, że jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą i podlegająca z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu, była zobowiązana do uiszczania należnych składek. Zgodnie z przepisem art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021r., poz. 423 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą systemową bądź u.s.u.s., będąc płatnikiem składek, jej obowiązkiem było, by według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Na podstawie art. 32 ustawy systemowej, obowiązek ten odnosił się również do składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Terminy, w których dokumenty rozliczeniowe powinny być przekazane do Zakładu i powinno nastąpić uiszczenie należnych składek określa art. 47 ust. 1 ustawy systemowej, który stanowi, że płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż:

1) do 10 dnia następnego miesiąca - dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;

2) do 5 dnia następnego miesiąca - dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;

3) do 15 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników.

W przypadku T. S., która opłacała składki za siebie, termin do ich uiszczenia, zgodnie z zacytowanym przepisem, został określony na 10-ty dzień następnego miesiąca. Ubezpieczona, zgodnie z oznaczonym terminem, według stanu na datę wydania zaskarżonych decyzji, nie uiszczała składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w kwotach, które oznaczył organ rentowy.

Ubezpieczona nie kwestionowała nie tylko tego, że powinna składki opłacić, ale również ich wysokości, wskazanej przez Zakład. Zarzuciła natomiast, że doszło do przedawnienia składek za lata 2015 - 2016. Analizując ten zarzut, wstępnie przypomnieć należy, że w obecnym stanie prawnym na podstawie ustawy z dnia 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 232, poz. 1378) z dniem 1 stycznia 2012r. uległ skróceniu termin przedawnienia należności z tytułu składek z 10 lat do 5 lat i ten skrócony, aktualnie obowiązujący 5 – letni termin ma zastosowanie do należności nieopłaconych przez ubezpieczoną. Wynika to z tego, że zadłużenie określone w zaskarżonych decyzjach dotyczyło okresów od grudnia 2015r. do września 2019r. oraz od października 2019r. do grudnia 2019r. Przy czym z uwagi na okoliczność, że wydanie zaskarżonych decyzji nastąpiło w dniu 12 marca 2021r., to nie mogło nastąpić przedawnienie składek należnych za lata 2017-2019. Wynika to z tego, że do daty wydania tych decyzji nie upłynął jeszcze 5-letni termin przedawnienia. W ocenie Sądu Okręgowego, wbrew stanowisku ubezpieczonej, nie doszło również do przedawnienia składek wyszczególnionych w decyzji z dnia 12 marca 2021r. znak: (...), należnych za lata 2015-2016. Ubezpieczona nie uwzględniła, że termin przedawnienia składek - w zależności od sytuacji wskazanych w ustawie - może ulec przerwaniu bądź zawieszeniu. Przerwanie biegu terminu przedawnienia ma ten skutek, że po ustaniu okoliczności powodującej jego przerwanie biegnie on na nowo, zaś w przypadku jego zawieszenia - termin ten biegnie dalej z uwzględnieniem okresu sprzed zawieszenia.

W rozpatrywanej sprawie organ rentowy wskazał na zawieszenie biegu terminu przedawnienia należności składkowych za ww. okresy, z uwagi na brzmienie art. 24 ust. 5f ustawy systemowej. Wskazany przepis stanowi, że w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Wobec zacytowanej treści ww. przepisu wysłanie do ubezpieczonej zawiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania w przedmiocie ustalenia wysokości jej zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek należy traktować jako czynność skutkującą zawieszeniem biegu terminu przedawnienia określonego w art. 24 ust. 4 u.s.u.s. Taki pogląd znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 2020r., III AUa 975/18, który rozpoznając sprawę o zbliżonym stanie faktycznym stwierdził, że „w pojęciu decyzji ustalającej obowiązek opłacania składek mieści się decyzja, której przedmiotem jest stwierdzenie wymiaru zadłużenia składkowego”. W dalszej części uzasadnienia powyższego orzeczenia, w ślad za orzecznictwem sądów administracyjnych, Sąd Apelacyjny wskazał, iż „za datę wszczęcia postępowania z urzędu należy przyjąć pierwszą czynność w sprawie wobec strony podjętą przez organ administracji z urzędu” (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 13 października 1999r., IV ASA. (...)). Z tej perspektywy zaskarżona decyzja z dnia 12 marca 2021r., znak: (...), dotycząca stwierdzenia wymiaru zadłużenia składkowego, niewątpliwie stanowiła decyzję ustalającą obowiązek opłacania składek, a co za tym idzie, wszczęcie postępowania poprzedzającego jej wydanie wywiera wpływ na bieg terminu przedawnienia. Skoro art. 24 ust. 5f u.s.u.s. przewiduje zawieszenie biegu terminu przedawnienia „od dnia wszczęcia postępowania” w ujęciu określonym cytowanym wyżej orzeczeniem, to za dzień, w którym doszło do zawieszenia biegu terminu przedawnienia należy uznać dzień 20 listopada 2019r., kiedy to T. S. odebrała zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia wysokości należności z tytułu składek. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 5 grudnia 2019r., III AUa 501/18; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 18 września 2019r., III AUa 510/19).

W świetle powyższego ubezpieczona nie ma więc racji twierdząc, że należności składkowe za lata 2015 – 2016 uległy przedawnieniu. Termin płatności składek za ten okres przypadał na: 10 stycznia 2016r. – w przypadku składek za grudzień 2015r., 10 lutego 2016r. – w przypadku składek za styczeń 2016r., 10 marca 2016r. – w przypadku

składek za luty 2016r, 10 kwietnia 2016r. – w przypadku składek za marzec 2016r., 10 maj 2016r. – w przypadku składek za kwiecień 2016r., 10 czerwca 2016r. – w przypadku składek za maj 2016r., 10 lipca 2016r. – w przypadku składek za czerwiec 2016r., 10 listopada 2016r. – w przypadku składek za październik 2016r., 10 grudnia 2016r. – w przypadku składek za listopad 2016r. i 10 stycznia 2017r. – w przypadku składek za grudzień 2016r. Przed upływem 5 – letniego terminu przedawnienia nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia. Zgodnie z tym, co zostało wskazane, doszło do tego w dacie 20 listopada 2019r., kiedy ubezpieczona odebrała zawiadomienie o wszczęciu postępowania dotyczącego wysokości zadłużenia m.in. za ww. miesiące i trwać będzie do dnia uprawomocnienia się decyzji o wysokości zadłużenia. Decyzja ta, z uwagi na toczące się postępowanie odwoławcze, nie jest prawomocna, tym samym bieg terminu przedawnienia w dalszym ciągu pozostaje zawieszony. Powyższe oznacza, że żadna z należności składkowych wskazanych w decyzji za lata 2015 – 2016 nie uległa przedawnieniu. Poza tym wskazać należy jeszcze, że nawet, gdyby bieg terminu przedawnienia nie uległ zawieszeniu w dacie, którą Sąd wskazał, to i tak do dnia, w którym ZUS wydał zaskarżoną decyzję, nie upłynął termin przedawnienia zdecydowanej części składek za ww. lata. O przedawnieniu można byłoby mówić jedynie w przypadku składek za grudzień 2015r. oraz za styczeń i luty 2016r.

T. S., kwestionując zawieszenie biegu przedawnienia należności składkowych, na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2022r. wskazała, że doręczenie jej zawiadomienia przez ZUS, to tylko czynność techniczna, która nie przerywa biegu terminu przedawnienia. We wskazanym zakresie z ubezpieczoną nie można się zgodzić. Momentem powodującym zawieszenie terminu przedawnienia nie jest samo doręczenie korespondencji, tylko zawiadomienie dłużnika o wszczęciu przez Zakład postępowania dotyczącego wysokości zadłużenia. Co prawda zawiadomienie łączy się z techniczną czynnością doręczenia przesyłki, jednak istotna jest okoliczność, że organ rentowy, doręczając taką korespondencję, zawiadamia dłużnika, że w jego sprawie wszczyna postępowanie. Poza tym nie ma znaczenia, że po wszczęciu postępowania ubezpieczona, zgodnie z tym, co wskazała, oczekiwała na wydanie decyzji. Prawem ubezpieczonej było nie podejmować żadnych działań i oczekiwać na wydanie decyzji, jednakże skutkiem zawiadomienia, które doręczył jej organ rentowy jest to, że z momentem otrzymania takiego zawiadomienia bieg terminu przedawnienia składek oraz odsetek uległ zawieszeniu.

Ubezpieczona wskazywała również, że przedawniło się zadłużenie z tytułu odsetek za lata 2015-2019, wskazanych w zaskarżonych decyzjach. Regulacja dotycząca odsetek w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w tym odsetek od nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, znajduje się w art. 23 ustawy systemowej. Natomiast kwestia przedawnienia zarówno należności składkowych, jak i odsetek, uregulowana została w art. 24 ww. ustawy. W związku z tym Sąd nie jest uprawniony do stosowania przepisów kodeksu cywilnego, jak tego żądała ubezpieczona. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych do tego aktu prawnego nie odsyła, szczególnie że w sposób kompleksowy reguluje kwestie będące przedmiotem sporu w tym postępowaniu, a więc przedawnienie zaległości składkowych i odsetek. Powyższe oznacza, że termin 5-letni oraz zasady dotyczące przerwania i zawieszenia biegu przedawnienia należy odnosić nie tylko do składek, ale również do odsetek, które są należnościami ubocznymi wobec składek, powstałymi na skutek opóźnienia się dłużnika z zapłatą należności składkowych, co zostało potwierdzone chociażby w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 czerwca 2009r. (III AUa 60/09).

Odnosząc się do zarzutu ubezpieczonej dotyczącego niesłusznego stwierdzenia zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek za marzec, kwiecień i maj 2020r., wskazać należy, że w toczącym się postępowaniu Sąd rozpoznawał odwołania T. S. od dwóch decyzji - z dnia 12 marca 2021r., znak: (...) oraz z dnia 12 marca 2021r., znak: (...). Decyzje te wskazują, których miesiące dotyczy zadłużenie. W pierwszej z nich chodzi o składki za okres od grudnia 2015r. do września 2019r., druga zaś określa zadłużenie za miesiące październik – grudzień 2019r. Zatem zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek za 2020r., skoro nie jest uwzględnione w zaskarżonych decyzjach, nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia w toczącym się postępowaniu. Kwestia związana z nieopłaconymi składkami na ubezpieczenia za okres od marca do maja 2020r. była przedmiotem skargi T. S. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i postępowanie w tym zakresie zostało zakończone na drodze administracyjnej. Nie ma więc powodu, by Sąd w przedmiotowej sprawie tym zagadnieniem zajmował się, szczególnie że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie zgodnie z art. 477⁹ i 477¹⁴ k.p.c.

(por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 maja 1999r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601; z dnia 20 stycznia 2010r., II UZ 49/09, LEX nr 583831; z dnia 22 lutego 2012r., II UK 275/11, LEX nr 1215286). Tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. Sąd nie może bowiem rozstrzygać kwestii ubezpieczeniowych niejako za organ rentowy (z jego pominięciem). To oznacza, że przedmiotem postępowania sądowego nie może być to, o czym organ rentowy nie zdecydował w akcie administracyjnym, jakim jest decyzja (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 stycznia 2022r., III AUa 316/21).

Mając na uwadze powyższe Sąd, stosując art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł o oddaleniu odwołania od obu zaskarżonych decyzji, a jednocześnie zasądził od T. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. zasadą w postępowaniu cywilnym jest, że ten kto przegrywa sprawę, ponosi koszty procesu. W rozpatrywanej sprawie stroną przegrywającą proces była ubezpieczona, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył wniosek o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zaistnienie tychże okoliczności jest wystarczające, aby Sąd o takich kosztach orzekł. Nie jest natomiast rolą Sądu ustalanie, czy radca prawny zatrudniony w organie rentowym w ramach stosunku pracy pobrał już należności związane z prowadzeniem sprawy czy też nie. Ponadto koszty zastępstwa procesowego zostały zasądzone na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a nie jego pełnomocnika, który z racji tego, że udzielił pełnomocnictwa pracownikowi będącemu radcą prawnym, ma prawo żądać zwrotu kosztów od strony przeciwnej. Przepisy k.p.c., jak również stanowiące akt wykonawczy przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r., poz. 265) nie formułują warunku, aby strona zastąpiona przez radcę prawnego faktycznie poniosła koszty związane z ustanowieniem zastępstwa. Ponadto Sąd nie ma obowiązku weryfikacji, czy strona zapłaciła wynagrodzenie radcy prawnemu, którego ustanowiła oraz w jakiej wysokości poniosła koszty z tym związane. Aby strona mogła uzyskać zwrot kosztów zastępstwa procesowego musi wygrać sprawę, posiadać pełnomocnika w osobie radcy prawnego lub adwokata oraz do czasu zamknięcia rozprawy złożyć wniosek o zasądzenie kosztów od strony przegrywającej proces, co też zaistniało w rozpatrywanej sprawie. Dlatego Sąd zasądził koszty zastępstwa procesowego na rzecz Zakładu, uwzględniając że wartość przedmiotu sporu to kwota 30.827,21 zł, obejmująca zadłużenie ubezpieczonej z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, wskazane w obu zaskarżonych decyzjach. W przypadku wartości przedmiotu sporu w przedziale od 10.000 zł do 50.000 zł koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej wynoszą 3.600 zł, co wynika z § 2 pkt 5 ww. rozporządzenia, dlatego taka właśnie kwota podlegała zasądzeniu od T. S. na rzecz organu rentowego.

sędzia Agnieszka Stachurska